

1846-07-10

AFSENDER

J.Th. Lundbye

MODTAGER

Svend Grundtvig

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Afsendersted:
Amsterdam

Omtalte personer:
Lorenz Frølich
Svend Grundtvig
J.Th. Lundbye
P.C. Skovgaard

Arkivplacering:
Mappe 34 nr. 26

DOKUMENTINDHOLD

J.Th. Lundbye savner brev fra Svend Grundtvig. Han beskriver Amsterdams travlhed og giver udtryk for, at han savner at kunne arbejde med sin kunst i ro og mag. Han fortæller om sit skæg, som er han er for forfængelig til at fjerne, selvom han bliver drillet med det.

TRANSSKRIFTION

Mappe 34 nr 26
Amsterdam 10 July 1846

Kjære Svenn!

Til Dem stiler jeg disse Linier, som De dog maa meddele Skovgaard Indholdet af, helst om jeg skulde være saa heldig, at kunne opgive Dagen, naar jeg kommer til Bjæn, da jeg saa gjerne vilde see ham; men i Uvished maa Ingen gaa til Toldboden, men Alle være forvissede om: at jeg snarest mulig skal søge den. Hvordan har jeg det? underligt! med hver Dag voxer min Glæde over Kunsten, jeg nyder den i fulde Drag, og er jeg end saa mæt, at det ligner ordentligt Fraadseri, saa sluger jeg dog lige gridsk paany hver Dag, men forøvrigt bliver jeg med hver Dag maaske mere klein tilmode, ønsker kun at finde en Bolig, hvor jeg i Ro kan hengive mig til ivrigt Arbejde og Læsning under mine Venners deeltagende Omgang, men i al Stilhed. Jeg har seet og oplevet Meget, men det gjorde mig hverken stærkere eller gladere, kun rigere, og jeg føler en sand og inderlig Taknemmelighed over, hvad der faldt i min Lod i dette sidste Aar. Dog, De veed, det var ikke Alt Godt og Smukt, jeg gjorde ogsaa bittre Erfaringer; hvorfor kunne disse ikke vække Trods hos mig at jeg traadte frem med Alvor og Styrke i åben Strid. Nei! min Meninger høre altid til dem, der bedre kunne føles, end forsvares med klare Ord og derfor gjælder det at tie og trække sig tilbage fra en Verden, hvor de intet gjælde, til den stille Hule. Jeg er ængstelig ved at skrive det, men jeg er tilmode som om jeg havde en Forvisning om: at mine nærmest tilblivende Productioner skulde volde mine Venner Glæde, om de kunne trygt stole paa mig, aldrig lade mig føle Skygge af Tvivl om mit aandelige Helbred – det er Resultatet af Reisen da, og stavfæster dette sig, da har jeg dog vel al Grund til at være tilfreds med den. Hvor jeg længes efter et Brev, det kommer nu neppe – hvorfor skrev De saalænge ikke til mig? dog De læser og De har foruden kjære Breve skrevet mig et Blad i min Stambog, som gjerne kunde gjøre mig stolt, thi jeg læser det vist alt for tit. – Belgien og Holland have gjort mig usigelig Glæde, ihvorvel paa en heel anden Maade end Italien, og om jeg ikke alt til min Familie og Lorenz, samt i min Dagbog havde skrevet saameget at det kun vilde blive Gjentakelse, alt for besværlig, da skulde

jeg fortælle Dem Noget af det Bedste, nu maa De vente, til det kan skee mundtlig. De maa derfor nøies med Bagateller, og jeg vil saaledes fortælle Dem hvilke Qvaler mit Skjæg volder mig. Sjouere raabe efter mig, unge velklædte Piger briste i Skoggerlatter og Børn stirre i gruelig Forundring paa mig, med eet Ord: jeg, der i Italien i samme Skikkelse var aldeles som Folk er flest, er her underlig, og dette er mig en Qval i Gaarden leger mange yndige Børn og jeg er jalous paa Tjenestefolkene, som

-2-

som kunne spøge og lege med dem, mens den Underlige gaaer taus og tyst forbi; men hvorfor ikke tage det dumme Skjæg bort? jeg har en barnagtig Glæde af at bevare det til jeg kommer iland i Kjøbenhavn, da skal det strax væk, jeg vil paa ingen Maade være Gjøgler, og jeg mangler Minen til at bære det, saa at man ikke skulde kalde mig saa. Nei i den jævreste Almindeligheds Dragt, at man kan være ubemærket, det er bedre. Jeg er ogsaa et ulykkeligt Væsen i store Byer, naar de ikke som Rom have store øde, afsides Partier, hvor man kan glemme Pynt og Stads og hengive sig til Nydelsen af Folkeliv saa frit og ugeneert, som om det var i Landets Afkroge, og nu Amsterdam, en Hovedstad med mere end 200.000 Mennesker, der alle ere i travl Virksomhed paa Gaden, til Contorforretninger, til Pakhuse i stiv Stads som ægte Grosserer, eller kjørende Gods paa Slæder og Sluffer eller bankende Tæpper eller besprøitende Huse, det er en Larm en Mylren som er gruelig, skjøndt mange Kjøretøier gaae taust paa Kælker for at ikke hele Byen ved Rystelse skal rangle sammen og gaa i Pløren, hvorpaa den er bygget. Og saa, hvad der kan gjøre en sindig Fyr rent tummelumsk, det er vandspil af flere og højst forskjellige Høider, det meest slaende Beviis for at han længe har været "lidt under Havet" naar han kommer fra Belgien og da i Amsterdam seer [?] omtr 10 Fod høiere end alt det Vand han i Floder, Canaler, Grøfter og Rendestene er passeret; det er et grumme vaadt Land, i det uendelige gjennemskaaret af Vandløb og besaaet med Møller, og mens de har endnu Overflod af Vand, at de vadske Husene udvendig og Gaderne! saa have de ikke et Glas drikkeligt Vand, uden møisommeligt at samle op hvad der falder ned fra Himlen eller langveis fra at hente det og gjøre det til en Handelsartikkel. Men det maa man indrømme dem: at hvad der kan gjøre en Bø, Gader, Huse under et nordisk Clima hyggelige og smukke, det have de forstaaet, og man vilde ikke forundres, om i Delft eller Leyden man saae krigsklædte Borgere komme ud af Husene for at samles mod Spanierne, istedetfor moderne Personer. En Klasse af Samfundet har ellers et ganske eget og for en Deel nedarvet Dragt, det er Tjenestepigerne, som man gjerne kunde Tromme sammen naar det skulde være og finde dem eens

uniformerede, bevæbnede med Støvkoste og store Messingsprøiter til at rense Husene udvendig med. Dragten bestaaer i: en Kappe, lilla langskjødte Trøier af Bomuldstøj, sort Skjørt, hvidt Forklæde med Omgangsrem, hvide Strømper og Sko; saaledes ligefra Brüssel og Lüttich til Haarlem og Amst,

Aamsterdam 10 Julij 1846.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 34 Nr. 24

Kjære Peder!

Til Dem stiles af min Linné, som de dog maaske ved, at jeg maaske
indhaaler af, helst om jeg skulde være saa heldig, at kunne opgive. Dagen, naar
jeg kommer til Byen, da jeg saa gerne vilde see ham; men i Altsidst maaske
gaar til Talerstuen, men alle være forvarede om: at jeg saarest ønsket at se
Dem. Hørdam har jeg det i indeligt: med hver Dag voger min Glæde over
Kunstens, jeg ønsker det i Leds Drag, og at jeg end saa snart, at det ligner ordet
Ligt fra Dem, saa stiger jeg dog lige glædelig paa hver Dag, men forsvindt
bliver jeg med hver Dag maaske mere, bliver tilminde, ønsker kun at finde
en Bølge, hvor jeg: Jo han har mig til rigtig Arbejde og Læring
med mine Venners seelige glæde. Omgang, naar i et Hæder. Jeg har sat
og oplevet Nøget, men det gode mig har kun Stærke, eller glædelig, dem sige
de, og jeg taler en sand og indelig Taknemmelighed over, hvad der faldt i mine
Læse, dette vidste. Dog, de end, det var ikke det Gode og Smukt, jeg gjorde op
Lette Erfaringer, hvorfor kunne dem ikke se det. Træde har mig at i haardt
for mig med Alene og Højde, i ad den Stund. Nei! mine Meninger har altid det
sine, der har kunne fæles, end for mig med klare Ord og derfor gjeldes det
at det og trods mig tilbage fra en Læse, hvor de Gode gjeldes, til dem stille blide
Jeg er angstelig end at skrive det, men jeg vil tilminde dem om jeg havde en
venning om: at mine nærmest tilblivende Productioner skulde være mine
Venners Glæde, om de kunne rigtig stole paa mig, aldrig lade mig fæle Skjæppe
af Tale om mit aandelige Hæder — det er Hæder af min Dæ, og stæder
det Lette sig, der har jeg dog alle at finde til at være tilfreds med dem. Har
jeg Længe efter at Brev, det kommer mig neppe — hvorfor skrev de saalange ikke
til mig, dog, de Læse og de har for mig Læse Brev skrevet mig et Brev
i min Hæder, som gerne vilde give mig stalt, thi jeg Læse det end alt
for tit. — Belgien og Holland har gjort mig meget Glæde, i hvert paa
en heel anden Maade end Italien, og om jeg ikke alt til min Favør, og
Læse, samt i min Dagbog har skrevet saameget at det kommer til blide
Gjættelse, at det bliver, da skulde jeg fortælle dem Nøget af det Brev, om
maaske de sent, til det har seer min Indtægt. De maaske Læse min Brev
eller, og jeg vil saaledes fortælle dem alle Glæder mit Læse Læse mig. Jeg
er saaledes efter mig, mange saaledes Brev Læse i Hæder og Brev Læse
i gjædelig Forvinding paa mig, med et Ord. Jeg, der i Italien i saameget
Læse, der aldeles som folk er fæst, er her indelig, og dette er mig en Gode
i Gæder Læse mange gode Brev og jeg er fæst paa min Læse, som

[illegible]